

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 669 din 23.09.2020

Dosar nr: 151/2020

Petiția nr: 1449/28.02.2020

Petent

Reclamați: , ,

Obiect: refuz eliberare scutire medicală pe criteriul etnic

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele, domiciliul și sediul părților

2. CMI Dr

3. CMI Dr.

4. CMI Dr.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

5. Petentul sesizează CNCD cu privire la o posibilă faptă de discriminare prin refuzul cadrelor medicale de a elibera o scutire medicală, pe criteriul etnic. Astfel, petentul susține că a fost trimis la 3 doctori cu copilul pentru consultație și eliberare acte necesare reînceperii cursurilor școlare, aceștia refuzându-l sub pretextul că nu avea programare.

III. Procedura de citare

6. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

7. Părțile au fost de acord.

Susținerile Petentului

8. Petentul arată că fiul său a răcit într-o formă mai gravă, cu febră și frisoane, i-a administrat medicamentele recomandate la farmacie, însă starea copilului s-a agravat. Astfel, la data de 24 februarie 2020, s-a deplasat cu copilul la cabinetul medicului de familie . Doctorița i-a recomandat să meargă a doua zi la medicul .

Potentul susține că, odată ajuns la cabinetul medicului , a solicitat înscrierea copilului în evidențele acesteia, însă a fost refuzat.

De asemenea, petentul susține că s-a deplasat cu fișa minorului la cel de-al treilea cabinet, respectiv la cabinetul medicului unde, după lungi așteptări, i s-a spus că înscrie doar rude, nepoți și neamuri.

9. Petentul susține că la acest moment (data petiționării), se află în imposibilitatea de a înscrie minorul la școală, întrucât medicii reclamați au refuzat să-i consulte copilul și să-i prescrie o rețetă.

Susținerile reclamatei

10. Reclamata, medic și administrator al Cabinetului medical Optim Life Family SRL, susține că petentul s-a prezentat la cabinetul medical în cauză, pretinzând ca minorul este pacientul său și, ca atare, solicitându-i scutire medicală și aviz epidemiologic pentru acesta. De asemenea, reclamata susține că petentul a afirmat că minorul ar fi fost bolnav, în perioada 21.02 - 24.02.2020, timp în care dânsul i-a administrat medicație la recomandarea unei farmacii fără a fi însă examinat de un medic.

Verificând lista de capitație, reclamata a constatat că minorul nu mai este înscris pe lista sa din data de 31.05.2019. În acest ses, arată că pacientul a fost înscris pe lista sa de la data de 10.08.2018 și până la data de 31.05.2019, când a fost scos de pe listă fără știrea sa. De asemenea, reclamata subliniază faptul că, în data de 31.05.2019 de pe listele mai multor medici din orasul Galați, aflați în contract cu CASS Județeană Galați, au fost scoși pacienți fără ca medicii să aibă cunostință de motiv. S-a aflat ulterior că pacienții ar fi fost înscrși fără știrea medicilor pe listele unui alt medic aflat în contract cu CAS OPSNAJ București. Pe fondul indignării și nemulțumirii medicilor prejudiciați, conducerea CASS Județeană Galați a hotărât la acel moment că se pot reînscrive pacienții scoși de pe liste și fiecare dintre aceștia să-și exprime în scris opțiunea de reînscris. Toți pacienții aflați în situația respectivă au fost sunați de către Dr. , medic angajat la acel moment al cabinetului Optim Life Family și au fost rugați să-și exprime, în scris, opțiunea de reînscris pe listele cabinetului. Petentul, tatăl minorului , nu a contactat cabinetul în vederea reînscrierii, ca urmare, neavând acordul scris nu s-a putut reînscrive minorul la acel moment.

În ceea ce privește sesizarea tatălui privind discriminarea pe motiv etnic, reclamata susține că petiția este nefondată deoarece mai mulți pacienți, și de la mai mulți medici, au fost scoși de pe liste fără știrea și încuviințarea medicilor.

Referitor la întrebarea petentului "De ce fișa copilului se afla în fișierul cabinetului Dr. ?", reclamata precizează faptul că, în data de 01.09.2019, a vândut praxisul aferent punctului de lucru din Galați, str. Gheorghe Asachi nr. 11, societății FAMILYPRACTICE 101 SRL, reprezentată de Dr. . Vânzarea praxisului de medicină de familie s-a făcut potrivit Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și Ordinului nr. 1.322/2006 al Ministrului Sănătății Publice și autenticată de un notar public. Praxisul vândut conține atât patrimoniul de afectățune profesională, cât și clientela (reprezentată de pacienți - asigurați, așa cum reiese din evidențele CASS Galați și de alți beneficiari ai serviciilor oferite de cabinetul medical), aferentă spațiului situat în Municipiul Galați, str. Gheorghe Asachi nr. 11. De asemenea, vânzarea praxisului, a fost anunțată conform legii în ziarele locale. Având în vedere acest lucru, reclamata susține că l-a directionat pe petent spre cabinetul doamnei Dr. pentru a-i soluționa problema, întrucât fișa copilului fusese preluată la vânzarea praxisului.

11. Reclamata mai susține faptul că tatăl a avut o atitudine necorespunzătoare la prezentarea în cabinetul medical, discuția și reproșurile aduse au fost făcute de către acesta pe un ton

ridicat și amenințător cu expresia "NU ȘTIȚI CU CINE STAȚI DE VORBĂ!", fără a avea răbdare să i se ofere explicațiile necesare.

Totodată, reclamata susține că la data prezentării la cabinet, petentul nu i-a solicitat înscrierea copilului pe lista de capitație și nici examinarea acestuia ci doar eliberarea scutirii medicale, cu o data retroactivă de 21.02.2020. Adeverința/scutirea medicală este un act medico-legal și certifică starea de boală la momentul prezentării în cabinet, stare pe care medicul o constată în urma unei examinări și nu în urma unei afirmații declarative a tutorelui.

12. Reclamata susține faptul că are pe lista sa de capitație pacienți de diverse etnii, iar în profesia de medic a tratat cu același profesionalism și aceeași empatie toți pacienții, indiferent de naționalitate, etnie, religie sau categorie socială.

Susținerile reclamatei

13. Reclamata susține că în data de 25.02.2020, petentul s-a prezentat la cabinet, împreună cu fiul sau minor, solicitându-i explicații dnei dr. cu privire la fișa medicală a minorului, aflată în posesia cabinetului medical.

Reclamata precizează faptul că la data de 25.02.2020, minorul nu era înscris pe lista de capitație a dr. . Pacientul a fost înscris pe lista dr. prin solicitare proprie în data de 10.08.2018 până la data de 31.05.2019. Se arată că la momentul acela, dr. era medic angajat al cabinetului medical dr. , iar la data de 31.05.2019 mai mulți pacienți au fost scoși de pe lista cabinetului medical dr. și au fost înscriși la momentul respectiv la un medic ce se afla în contract cu CAS OPSNAJ București.

De asemenea, reclamata susține că la momentul respectiv toți pacienții aflați în această situație, au fost contactați de către dr. - medic angajat la cabinetul medical dr. , cu solicitarea de a-și exprima în scris opțiunea de reînscris pe lista cabinetului dr. .

Pentru toate solicitările scrise primite, cabinetul dr. a procedat la reînscriserea tuturor pacienților, în baza cererilor completate, însă niciun un aparținător al minorului nu a făcut cerere scrisă de reînscris în acest sens, motiv pentru care, la acel moment nu a fost reintrodus pe lista de capitație.

Fișa minorului se află în posesia cabinetului medical dr. , deoarece în data de 01.09.2019 dna. Dr. a preluat praxisul de la punctul de lucru din Micro 16 - sediul dnei dr. , împreună cu întreaga arhivă a cabinetului medical.

14. Referitor la acuzația că "dna dr. nu a vrut să consulte minorul", reclamata arată faptul că reclamantul nu a solicitat o consultație medicală pentru minor, ci a solicitat aviz epidemiologic și scutire medicală pentru o afecțiune anterioară, declarativă - după cum recunoaște în petiția formulată - afecțiune pentru care minorul a fost tratat pe perioada de 4 zile anterior, cu medicamente administrate la recomandarea unui angajat din cadrul farmaciei.

Reclamata mai susține faptul că, contrar celor afirmate de către petent, aceste discuții au fost purtate pe un ton neadecvat și agresiv la adresa dnei dr. , adresându-i amenințări " *Nu stii cine sunt eu! Nil stiti cu cine vorbiti !* ", ce sunt confirmate de asistenta din cadrul cabinetului medical.

Astfel, după 15 minute de discuții repetitive fără finalitate, s-a procedat la înmânarea fișei minorului pentru a-i facilita înscrierea la un alt medic de familie.

Reclamata susține că, în calitate de medic, nu poate acorda scutire medicală în special, pentru un minor ce nu a fost diagnosticat de un medic sau de un alt coleg medic anterior pe perioada în care declară petentul că minorul a fost bolnav.

15. Față de susținerea petentului adăugată în cuprinsul petiției cu pixul “**că este țigan, brunet ...**”, reclamata arată faptul că pe lista sa de capacitate figurează pacienți de alte naționalități, religii și etnii , precum și din toate categoriile sociale, nefiind vorba de discriminare pacientului , ci doar de o atitudine și un vocabular necorespunzător.

Nu în ultimul rând, reclanata arată faptul că petentul a înțeles să sesizeze Direcția de Sănătate Publică, care în urma prezentării situației și a controlului efectuat, a întocmit un proces verbal, din concluziile căruia rezultă că sunt respectate toate normele legislative, fără a exista repercursiuni asupra acesteia.

V. Motivele de fapt și de drept

16. În fapt, Colegiul Director reține refuzul cadrelor medicale reclamate de a elibera minorului o adeverință/aviz/scutire medicală pe motiv că nu este înscris în evidențele acestora.

17. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

18. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

19. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină

persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

20. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamatul i-a încălcat petentului un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și documentele depuse la dosar se reține că petentul invocă încălcarea dreptului la sănătate al minorului pe criteriul etnic.

Astfel, Colegiul reține că după o viroză tratată acasă (la recomandarea farmacistului), petentul s-a deplasat la medicul de familie cu copilul pentru eliberarea unei adeverințe medicale pentru reintegrarea școlară.

Reclamatele arată faptul că, dintr-o eroare a sistemului, copilul nu mai figura înscris pe nicio lista de capitație a medicilor din localitatea.

De asemenea, reclamatele arată faptul că petentul nu a solicitat o consultație medicală pentru minor, ci a solicitat aviz epidemiologic și scutire medicală pentru o afecțiunea anterioară, declarative, afecțiune pentru care minorul a fost tratat pe perioada de 4 zile anterior, cu medicamente administrate la recomandarea unui angajat din cadrul farmaciei.

21. Având în vedere cele de mai sus, precum și documentele atașate, Colegiul director reține că nu se întrunesc elementele unei fapte de discriminare, lipsă legătură de cauzalitate între criteriul invocat (etnie) și faptă. Minorului nu i s-a încălcat dreptul la sănătate prin refuzul medicilor de a-i oferi consult, așa cum susține petentul la CNCD și presa locală, ci i s-a refuzat o adeverință/aviz/scutire medicală pentru școală pe motiv că nu este înscris la niciun medic de familie. Astfel, refuzul nu are la bază etnia petentului, respectiv a minorului, ci doar lipsa unei solicitări scrise a părintelui/tutorelui către un cabinet medical pentru înscrierea pe lista de capitație.

22. Astfel, raportul de cauzalitate între fapta imputată și criteriul invocat nu poate fi reținut, în sensul art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 sau art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Colegiul director nu poate reține că faptele imputate în sarcina părților reclamate au fost determinate de criteriul invocat de petent, respectiv criteriul etnic.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 23.09.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN –Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 05.10.2020

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.